Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa -tilaston esittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta 26.11.2019

Yliaktuaari Anna-Kaisa Jaakkonen ja erityisasiantuntija Erja Mikkola
Luonnonvarakeskus Tilastopalvelut

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa -tilasto

https://stat.luke.fi/maataloustuotteiden-ja-elintarvikkeiden-ulkomaankauppa

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Tarve ulkomaankauppatilastoille

- Metsä- ja kalatalouden ulkomaankauppa oli Luken stat.luke.fi –palvelusta, maatalous ei

  https://stat.luke.fi/metsateollisuuden-ulkomaankauppa

  https://stat.luke.fi/kalan-ulkomaankauppa
- Lähti yksittäisistä tuotteista laajentuen koko maataloustuotantoon
- Maataloustuotanto on muutakin kuin ruuan/rehuntuotantoa!
  - Palmuöljy = Energia, ruoka myös
  - Erilaiset kuidut = teollisuuden raaka-aine
- Tullin nimikkeistö on hankalakäyttöinen, jos ei ole kokemusta

- Luken tutkimuksen tarpeet
- Yhteiskunnalliset tarpeet, ruokakeskustelu

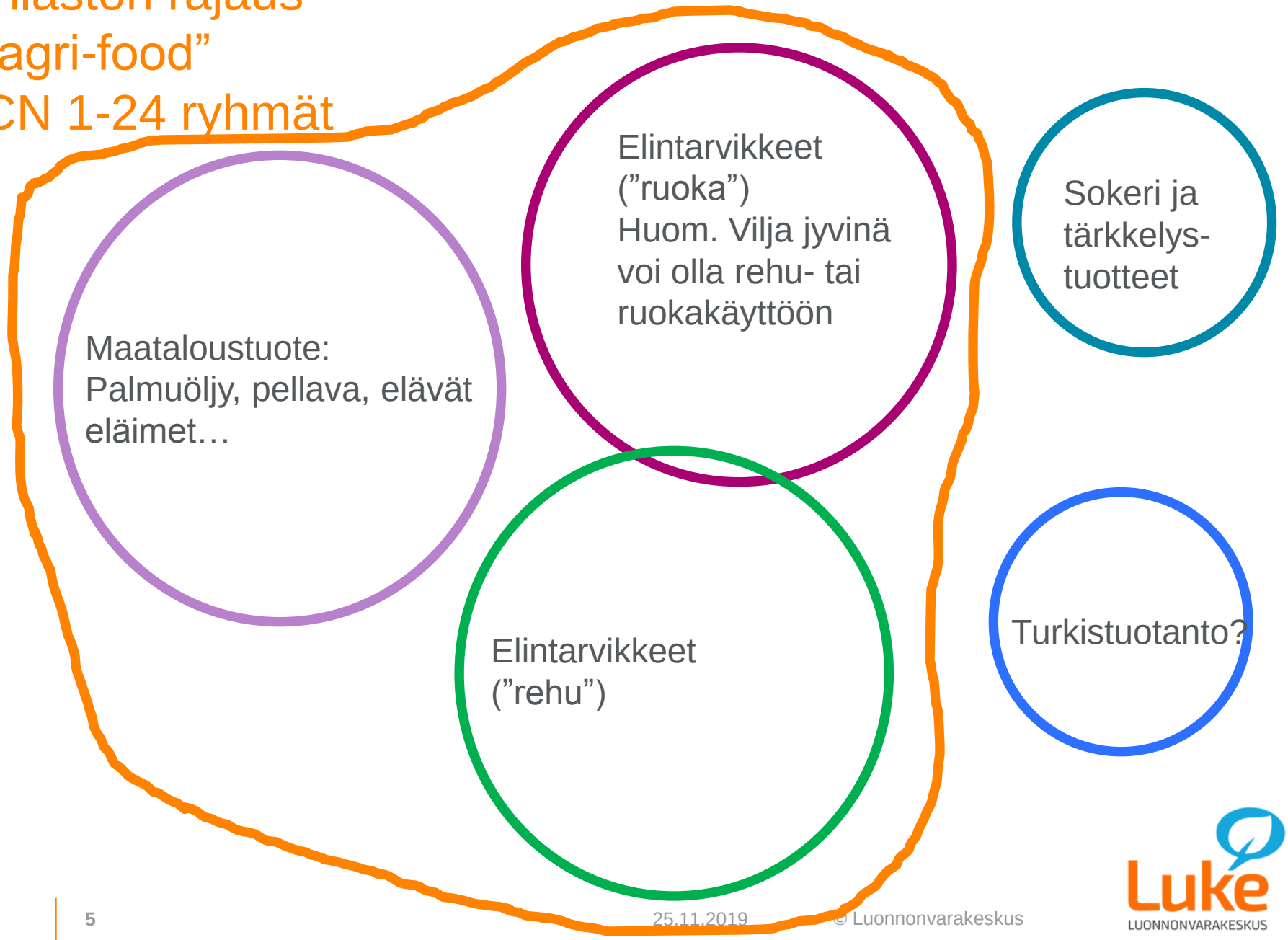
© Luonnonvarakeskus

Yhteistyötahot

- MMM
- Ruokavirasto
- Elintarviketeollisuusliitto
- MTK
- Puutarhaliitto
- Kauppapuutarhaliitto
- ProAgria
- Tulli
- Luken maataloustilastojen tekijät ja Luken tutkijat

© Luonnonvarakeskus

Tilaston rajaus ”agri-food” CN 1-24 ryhmät

© Luonnonvarakeskus

Tietojen lähde: Tullin Uljas tilastotietokanta

http://uljas.tulli.fi/
Nimikkeet 1-24

CN-nimikkeistö (Combined Nomenclature)

Jakso I, Ryhmät 1-5 (pdf, 333 kt)
Elävät eläimet ja eläintuotteet

Jakso II, Ryhmät 6-14 (pdf, 217 kt)
Kasvituotteet

Jakso III, Ryhmä 15 (pdf, 95 kt)
Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; Valmistetut ravintorasvat; Eläin- ja kasvivahat

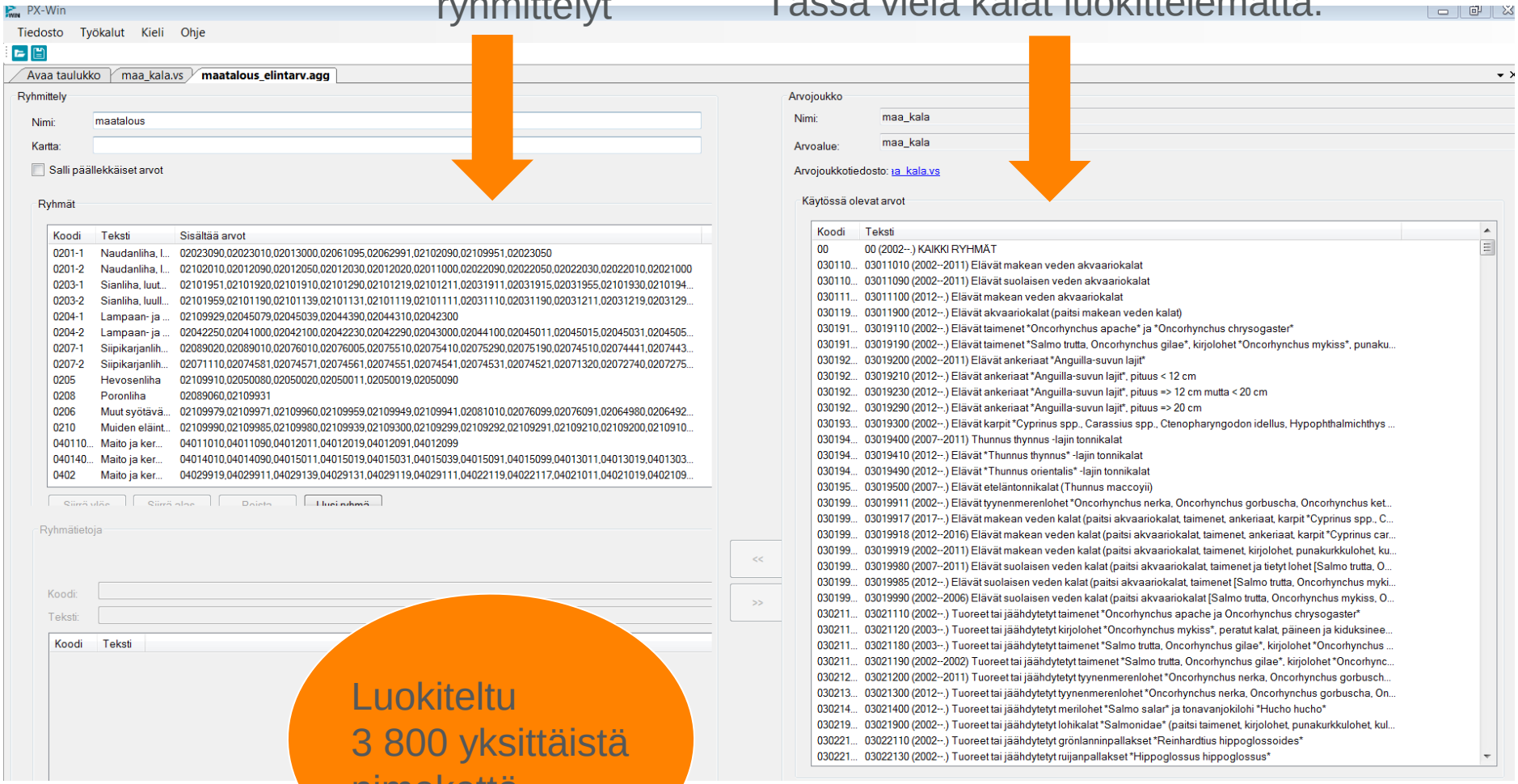
Jakso IV, Ryhmät 16-24 (pdf, 324 kt)
Elintarviketeollisuuden tuotteet; Juomat, etyylialkoholi (etanoli) ja etikka; Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet

Luke käyttää dataa sellaisenaan kuin se on Tullin Uljas-tietokannassa

© Luonnonvarakeskus

Uudet ryhmittelyt

Tullin koodisto, josta poimitaan koodit omiin ryhmittelyihin
Tässä vielä kalat luokittelematta.

Luokiteltu
3 800 yksittäistä
nimekettä

© Luonnonvarakeskus

CN-nimikkeet yksityiskohtaisia ja nimikkeistö on tavalliselle ulkomaankauppatilastojen käyttäjälle haastava

Muutama esimerkki nimikkeistä:

1213 00 00 Valmistamattomat oljet ja akanat, myös silputut, jauhetut, puristetut tai pelleteiksi valmistetut…

0502 Sian ja villisian harjakset ja muut karvat; mäyränkarvat ja muut harjantekoon käytettävät karvat; tällaisten harjaksien ja karvojen jätteet…

0506 Luut ja sarvitohlot, valmistamattomat, rasvattomiksi tehdyt, yksinkertaisesti valmistetut (mutta ei määrämuotoisiksi leikatut), hapolla käsitellyt tai degelatinoidut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet…

Uudelleenryhmittelyssäkin haasteensa…

© Luonnonvarakeskus

Haasteita Tullin nimikkeistössä: ruokaperuna

0701	**Tuoreet tai jäähdytetyt perunat:**
0701 10 00	– **siemenperunat** ([1]) .....
0701 90	– **muut:**
0701 90 10	– – tärkkelyksen valmistukseen tarkoitetut ([2]) ..
	– – muut:
0701 90 50	– – – uudet perunat, tullattaessa 1.1.—30.6. ...
0701 90 90	– – – muut .....

© Luonnonvarakeskus

Haasteita Tullin nimikkeistössä: maitorahka (rasva < 0,5%)

0403	**Kirnumaito ja kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:**	
0403 90 63	– – – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	0,20 €/kg + 21,1 €/ 100 kg/net (1)
0403 90 69	– – – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia	0,54 €/kg + 21,1 €/ 100 kg/net (1)
	– – maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:	
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:	
0403 90 71	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia	8,3 + 95 €/100 kg/ net
0403 90 73	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia mutta enintään 27 painoprosenttia	8,3 + 130,4 €/ 100 kg/net
0403 90 79	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia	8,3 + 168,8 €/ 100 kg/net
	– – – muu, maitorasvapitoisuus:	
0403 90 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia	8,3 + 12,4 €/100 kg/ net
0403 90 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia mutta enintään 6 painoprosenttia	8,3 + 17,1 €/100 kg/ net
0403 90 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia	8,3 + 26,6 €/100 kg/ net

© Luonnonvarakeskus

Haasteita Tullin nimikkeistössä: kumina

0909	Aniksen, tähtianiksen, fenkolin (saksankuminan), korianterin, roomankuminan tai kuminan hedelmät ja siemenet; katajanmarjat:
	– korianteri:
0909 21 00	– – murskaamaton ja jauhamaton .....
0909 22 00	– – murskattu tai jauhettu .....
	– roomankumina (*Cuminum cyminum*):
0909 31 00	– – murskaamaton ja jauhamaton .....
0909 32 00	– – murskattu tai jauhettu .....
	– anis, tähtianis, kumina ja fenkoli (saksankumina); katajanmarjat:
0909 61 00	– – murskaamaton ja jauhamaton .....
0909 62 00	– – murskattu tai jauhettu .....

Vaikka Suomi on merkittävä kuminantuottaja, vientitietoja ei löydy Tullin tilastoista tietosuojasyistä. Vienti Intiaan suurta, kertovat lehdet

© Luonnonvarakeskus

Palvelun pääluokat

1=YHTEENSÄ
2=ELÄVÄT ELÄIMET
3=LIHA
4=MAITO JA MEIJERITUOTTEET
5=MUNAT
6=VILJA
7=PERUNA
8=ERIKOISKASVIT
9=VIHANNEKSET
10=HEDELMÄT JA MARJAT
11=PUUTARHAKASVIT
12=VILJATUOTTEET
13=ALKOHOLIT
14=JUOMAT JA MAKEISET
15=ELINTARVIKEJALOSTEET
16=RASVAT JA ÖLJYT
17=KALA JA KALATUOTTEET
18=MUUT ELÄIN- JA KASVIPERÄISET TUOTTEET
19=REHUT
20=TUPAKKA

© Luonnonvarakeskus

Huomioitavaa 1

Vaikka Tullin data on luotettavaa, tulee huomioida muun muassa:

- Tuonti Alankomaista: Rotterdam-efekti. Suuri määrä tavaraa saapuu uudelleen lastattavaksi tai väliaikaisesti varastoitaviksi ja välitettäviksi näihin satamiin, ja alkuperä- sekä lähetysmaa muuttuvat helposti Alankomaiksi (tai Belgiaksi).
  - Osa kolmansista maista tulevasta tavarasta tilastoituu tuonniksi Alankomaista
  - Parannus tulossa: Vuoden 2022 alusta EU-laki velvoittaa jäsenmaat keräämään myös viennissä alkuperämaatiedon
- Norjalaisen lohen vienti Suomen kautta tilastoituu Suomen kalavienniksi. Pohjois-Norjassa kasvatettu lohi tullataan Suomen pohjoisella rajalla ja viedään kohti Eurooppaa vapaassa liikkeessä.
- .

© Luonnonvarakeskus

Huomioitavaa 2
Pienet toimijat ja salatut tiedot

Pienet toimijat:

- EU:n sisäkaupassa tilastointiraja on 600 000 euroa. Kun yrityksen yhteisötoimitusten määrä ylittää tämän, tulee sen ilmoittaa vientinsä. Sama tilastointiraja on tuonnissa.
  - Vaikutus: Pienet startup -yritykset eivät näy tilastossa

Salaukset:

- Tuonti 2018, salatut, yhteensä 0,7 milj e: Tekniset rasvat ja öljyt (pl. palmuöljy)..
- Vienti 2018, salatut, yhteensä 164 milj. e: Sokerikemian ja tärkkelysjohdannaiset tuotteet ja Erinäiset elintarvikevalmisteet..
  - Salattu vienti euromääräisessä kasvussa

© Luonnonvarakeskus

Esimerkki 1. Maitotuotteiden vienti ja tuonti, vuonna 2018

	Tuonti alkuperämaittain	Vienti määrämaittain
	KAIKKI MAAT YHTEENSÄ	KAIKKI MAAT YHTEENSÄ
2018		
Tilastoarvo (1000 euro)		
Jäätelö	44 211	9 466
Maito ja kerma, nestemäinen (rasvaa <= 6 %)	4 700	1 555
Maito ja kerma, nestemäinen (rasvaa > 6 %)	1 258	20 131
Maito ja kerma, tiivistetty	3 625	69 288
Jogurtti	39 814	24 920
Hapatetut maitovalmisteet	10 783	14 947
Hera	1 996	27 264
Voi ja maitopohjaiset levitteet	5 379	138 083
Juusto ja juustoaine	273 426	47 979

© Luonnonvarakeskus

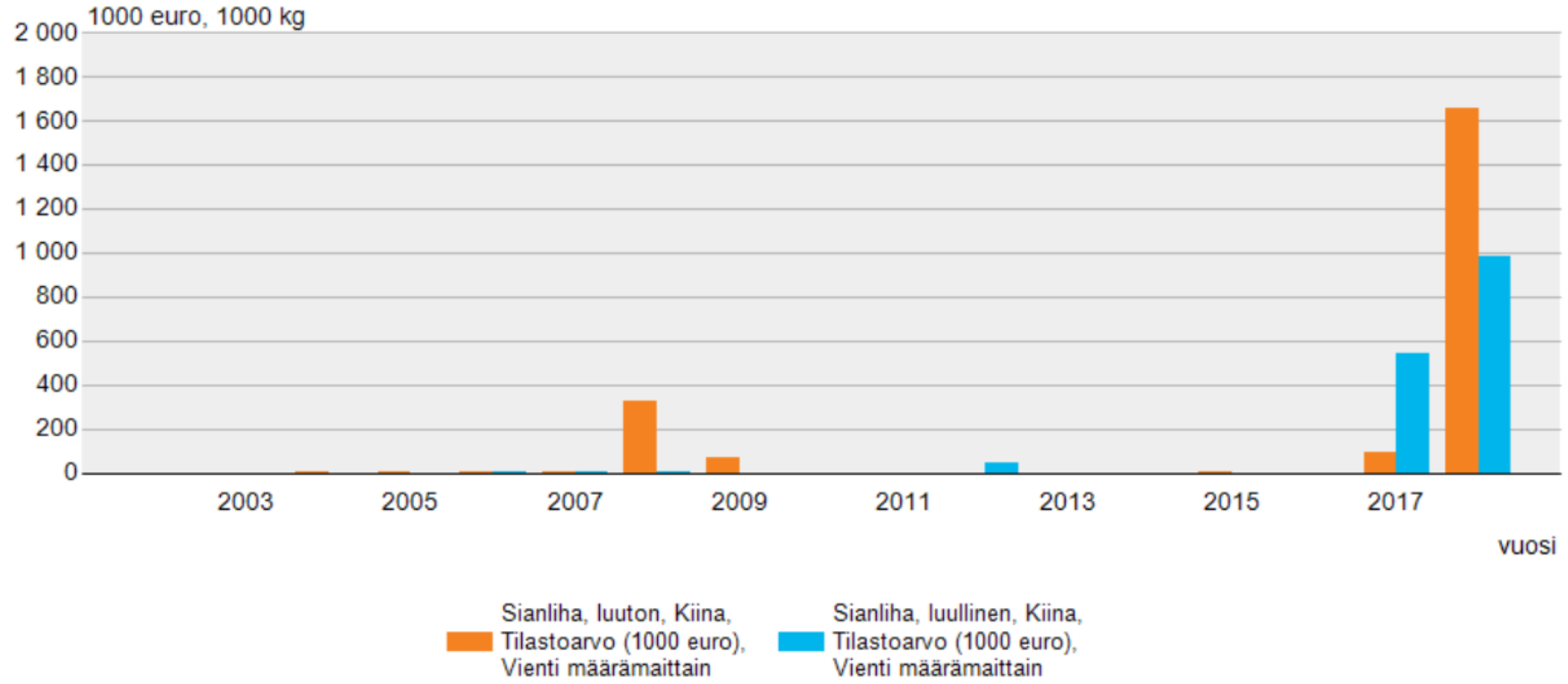
Esimerkki 2. Maito- ja meijerituotteiden rahallisesti tärkeimmät vienti- ja tuontimaat 2018

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa vuosittain

vuosi	tuoteryhmä	maa	muuttuja	Vienti määrämaittain
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Ruotsi	Tilastoarvo (1000 euro)	82593
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Ranska	Tilastoarvo (1000 euro)	63297
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Kiina	Tilastoarvo (1000 euro)	34935
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Alankomaat	Tilastoarvo (1000 euro)	32768
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	USA	Tilastoarvo (1000 euro)	12761
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Belgia	Tilastoarvo (1000 euro)	9647
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Egypti	Tilastoarvo (1000 euro)	9178
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Tanska	Tilastoarvo (1000 euro)	7923
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Puola	Tilastoarvo (1000 euro)	7697
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Thaimaa	Tilastoarvo (1000 euro)	6990
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Japani	Tilastoarvo (1000 euro)	6647

vuosi	tuoteryhmä	maa	muuttuja	Tuonti alkuperämaittain
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Saksa	Tilastoarvo (1000 euro)	92124
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Tanska	Tilastoarvo (1000 euro)	88612
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Ruotsi	Tilastoarvo (1000 euro)	33741
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Alankomaat	Tilastoarvo (1000 euro)	27954
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Viro	Tilastoarvo (1000 euro)	26161
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Ranska	Tilastoarvo (1000 euro)	14741
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Italia	Tilastoarvo (1000 euro)	13872
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Puola	Tilastoarvo (1000 euro)	8794
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Itävalta	Tilastoarvo (1000 euro)	5988
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Kypros	Tilastoarvo (1000 euro)	5970
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Belgia	Tilastoarvo (1000 euro)	5478
2018	MAITO JA MEIJERITUOTTEET	Kreikka	Tilastoarvo (1000 euro)	3829

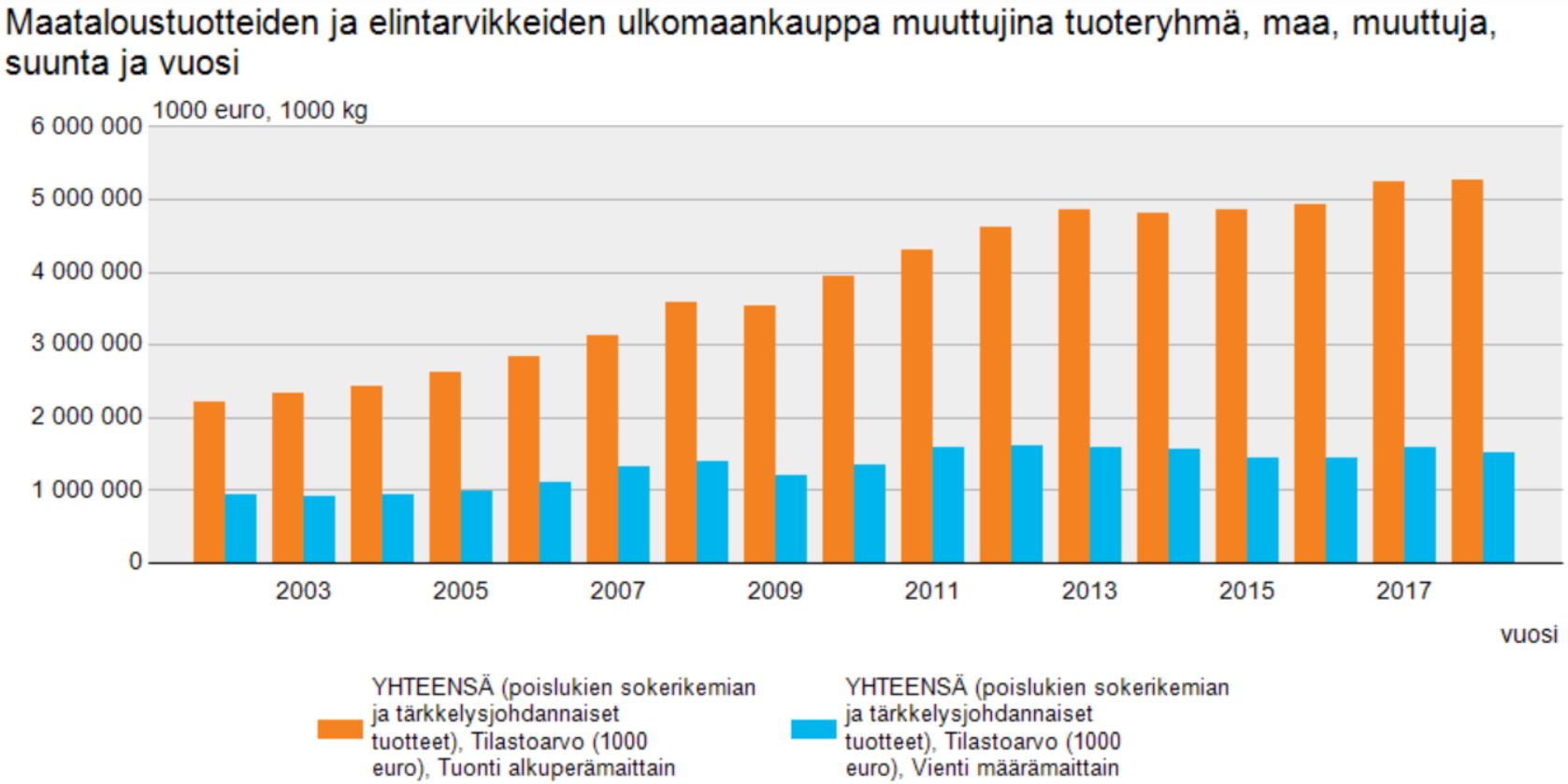
Esimerkki 3. Sianlihan vienti Kiinaan

Lähde: Luonnonvarakeskus, Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa, Tulli

© Luonnonvarakeskus

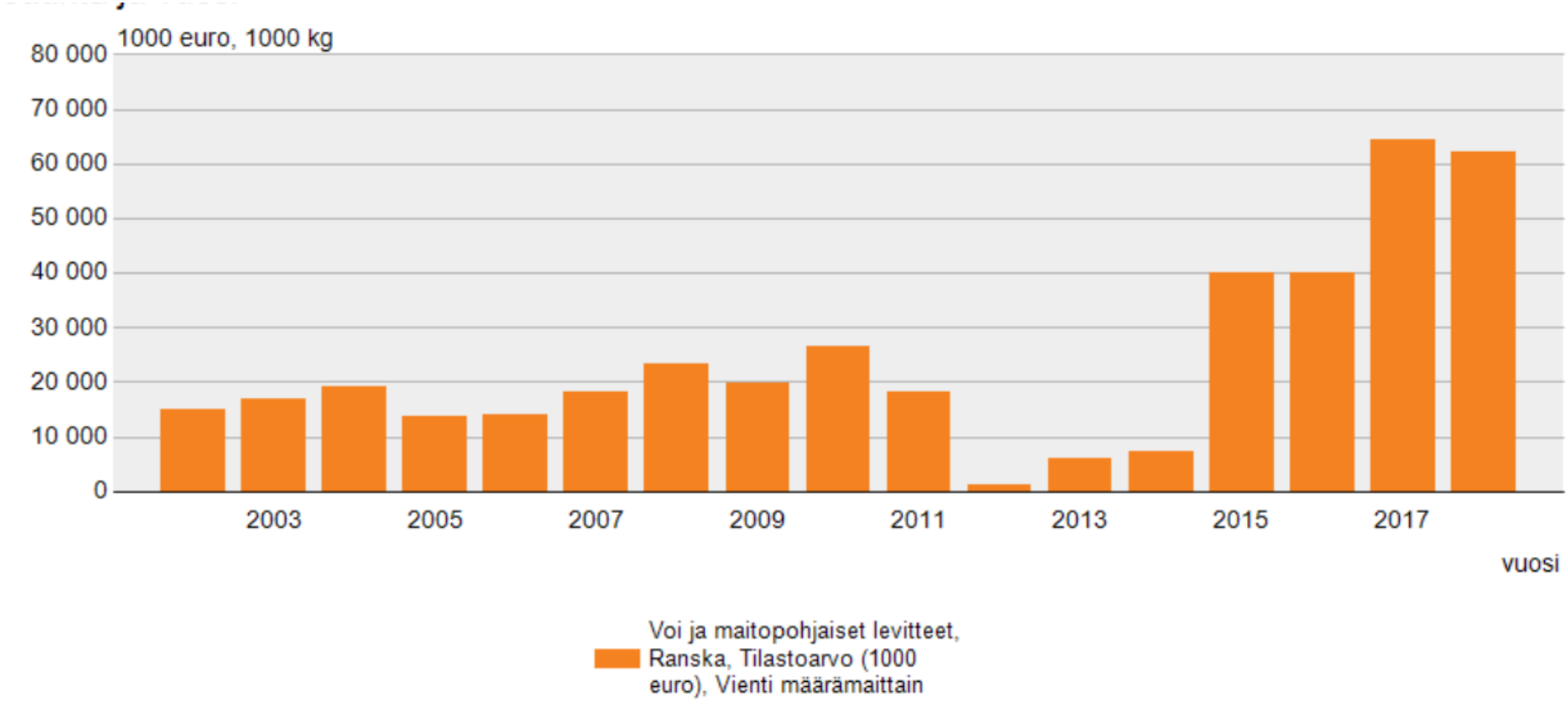
Esimerkki 4. Maataloustuotteiden kokonaiskauppa

Lähde: Luonnonvarakeskus, Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa, Tulli

© Luonnonvarakeskus
Luke LUONNONVARAKESKUS

Esimerkki 5. Voin vienti Ranskaan

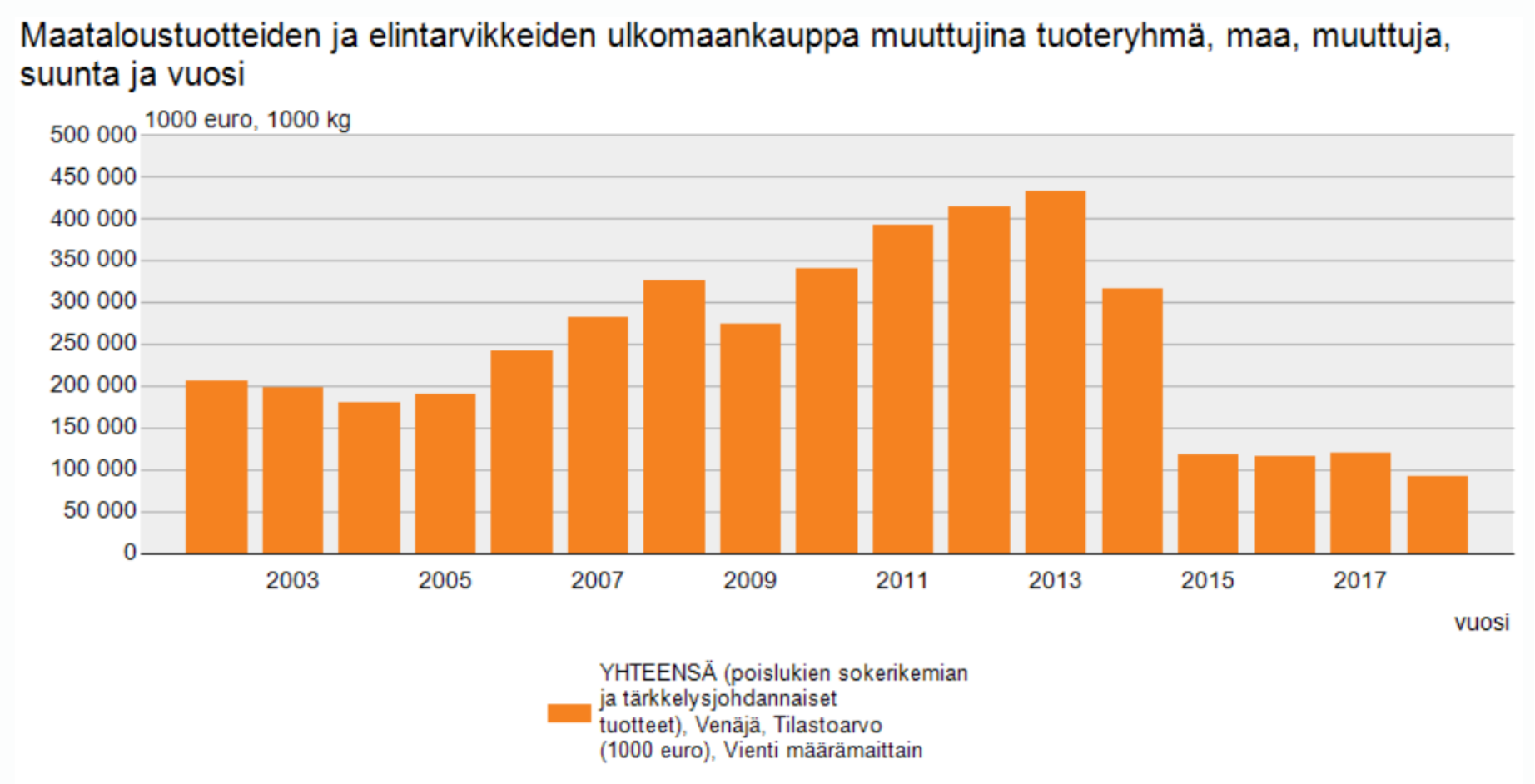

Lähde: Luonnonvarakeskus, Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppa, Tulli

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Esimerkki 6. Venäjän vienti

© Luonnonvarakeskus

Tilastojen teon periaatteet

- Hallinnon yhteistyö (Tulli ja Luken tilastot)
- Jalostettua tietoa kaikille, samanaikaisesti
- Avoimesti & samanaikaisesti
- Kolmekielisesti ja visuaalisesti

Tilaa tilastot suoraan sähköpostiin
https://stat.luke.fi/tilaa-tilastoja

© Luonnonvarakeskus

Kuinka tästä eteenpäin?

- Kuukausitilaston julkaiseminen alkaa 5.12. (syyskuu 2019)
- Kuukausitilaston graafit suunnitteilla

- Ruokaviennin seuraaminen?
  - Luken suhdannekatsaukset

- Yhteistyö ruokahävikkitutkimuksen ja Luken Ravintotaseen kanssa.
  - Lisätietoa ruuan kulutuksesta Ravintotaseesta https://stat.luke.fi/ravintotase

Kysymyksiä, ehdotuksia?

© Luonnonvarakeskus

Kiitos!

Luken tilastot **stat.luke.fi**
Lisätietoja:
anna-kaisa.jaakkonen@luke.fi
erja.mikkola@luke.fi

Luke
LUONNONVARAKESKUS